

u kojemu kaže, da ga osobito veseli, što u velikom zajedničkom djelu može da i sa Malinovljeve strane računa na ono dragocjeno sudjelovanje, koje je imao prilike da u tako visokoj mjeri uvažava kod njegovog prešasnika. Grof Burian čestita najsrdačnije Malinovu, zahvaljuje mu naročito na uvjerenju o neprimenljivoj savezničkoj vjernosti i moli ga neka bude uvjeren, da se i austro-ugarska vlada neporušivo diži onog načela uzajamnog tvrdog pouzdanja, kojim možemo da u ovo teško doba gledamo sa povjerenjem u budućnost.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 25. Glavni stan, 22. o. m.

Fronta u Palestini:

Od obale do Jordana mjestimice živahni artijski bojevi. Naša artillerija tukla je sa opaženim dobrim rezultatom neprijateljske tabore i kretnje u Jordanskoj kolini kao god i Jerih.

Nastavlja se živa letjelička djelatnost.

CARIGRAD, 23. Glavni stan, 23. o. m.

Fronta u Palestini:

Uživu letjeličku djelatnost poraste artillerijska vatra u obalnom odsječku na mahove do oveće jačine. Istočno od Jordana bješe mirno. Naši letjelici osuši bombardirali ustanicički tobor kod Tafila. Na ostalim frontama stanje se nije izmijenilo.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 22. Glavni stan, 21. juna 1918.

Mačedonska fronta:

S obe strane Ohridskog jezera, poglavito sjeverno od Bitolja, bila je artillerijska vatra na mahove prilično žestoka. Južno od Huma naša artillerija izvede nekoliko uspiješnih napada vatrom. Neprijateljska artillerija tukla je grad Serres, gdje je nekoliko kuća porušila i više žena i djece pobijala.

SOFIJA, 24. Glavni stan, 22. juna 1918.

Mačedonska fronta:

Na više mesta fronte bila je djelatnost oboriste vatre neko vrijeme življala. U okolicu Moglene i istočno od Vardara naše predstaze raspršile vatrom neprijateljski jurišni odjeljak.

Lord Balfour o ratu i miru.

«Reuterov ured»javlja: 22. Ministar izvanijskih posela lord Balfour izrekao je u jučerašnjoj sjednici donje kuće govor, u kojem se je osvrnuo na Snowdenove izjave, neglasivši, da svak želi častan svršetak rata, niko ne želi, da se rat produljuje radi sporednih uzroka. Ali želimo i namjeravamo, nastaviti rat za svoje velike ciljeve i velike svrhe. Njemačka tako rečeno radi na tom, da zegospoduje svjetom, da to njeno nastojanje iščeza pred napoleonskim prilikama. Ovaj rat nije slučajna nesretna epizoda, već gotovo neizbjegiva posljedica njemačkoga samoljublja, pa se je mogao izbjegći samo onda, kad bi Njemačkoj gospodarskim i vojničkim razvojem bilo pošlo za rukom, da požanje sve plodove pobjede bez rata. U svojim daljinim izvodima rekao je Balfour, da je Snowden na svoj običajni način razložio mirovne uvjete, koji su od vremena na vrijeme potekli od središnjih vlasti. Ima ti bilo kakova znaka za to, da su se prijedlog u pismu austrijskog Cesara ili kakovi drugi prijedlozi stavili u namjeri, da se sklopit mir, što bi ga pače čovjek poput Snowdena mogao smatrati prihvatljivim? Nema nikakovih znakova, da je njemačka vlast ozbiljnom smatrala takvu mirovnu ponudu. Snowden nikad ne može naći otvoreno obećanje, da će opet uspostaviti Belgiju oni, koji su na njoj izveli zločinstvo, kakovu nema primjera u povijesti. Svi prijedlozi, što stižu saveznicima, prosuguj se tako, kako zaslužuju. Što se tiče ugovora sa saveznicima, oni su zalog naše narodne časti. Ako bi se počalo, da zajednički ugovori iziskuju kakav promjeni, ne sumnjam o tome, da će se promijeniti i da bi takogje Italija povlaživala takvoj promjeni.

godine ašikluka s Reljom, privoljuje se knezovu Mati nego li Relji, ovaj u očajanju kiđisao bi i na samoga sebe, da mu nije vjerna pobralima Rađuna, koji ga tjesi, koji iz velike ljubavi prema svome pobratimu nuđi mu svoje milovanje, svoju odbaranicu Angju, koju je više od godine za sebe čuvao, samo nek mu pobratim bude opet veselo i zadovoljan. Tolika ljubav pobrana ganjiva Relju i stišava njegovu silnu bol i srđbu, ali iza svatova Radojinjih, kad se Relja s kositib vratilo kući, a gjevglij Mato, iskreno nudeći prijateljstvo Relji, pozleđio mu još ne zacijeljene rane, Relji se smrće, omahne kosom i pokosi mlad život Matin. A za tim? «Lutaše kao mahnit po polju, a kasno u noć odu u grad i javi se oružnicima ».

«Kraj jezera» (slike iz planine) odlula je prijedovist, koja nas uvođi u život planinskog ribara Tome, koji uz siho gorsko jezero u samotnoj kućici životari sa načitom kćerkom Mandom i sinovima Ilijicom i Jaketom, čobančadi. Lijepi nijihov idilični život pokvario je mlad oružnik «gjendar» Gubić, koji je bludnom pohodom hotio uništiti nevinost đevojčinu. Mandu se čuvala, otac je podučio da bježi od napasnika u planine, a i sam «ujak» fra Stipo obetao da će se kod vlasti pritužiti i zauzeći. Kad je u zimi Tomo odnio ribu u grad da proda a mečava mu spriječila povratak k jezeru, bane nenađeno Gubić, da ostvari svoju gađnu nakagu i u živinsku pohlep. Natežuci se Mandu s njime, umakne nekako iz kućerka u nevrijeme i mečavu, da će u planine, a Gubić se dađe za njom. Treći dan nagju ljudi Gubića na jednom vrhu smrznuta, a na drugoj strani planine nagjoše na sniježnu smetu Mandu, žrtvu u obrani svoje đevojčice časti, ukočen poput kamena kipa, smrznutim suznim trepavicama i vjetrom raznesenim kosama. A one iste zime imagišće jađnica da se uđa za ljubljena kršnu brgjanina.

«Dika» je prijedovist napisana u god. 1913. a dotjerana u 1917. U ovoj je prijedovisti s jedne

Ovdje su neki zastupnici podsjetili Balfoura na to, kako se je iz jugoslavenske konferencije u Rimu bijelodano razabralo, da je talijanska vlast voljna promijeniti politiku, koja se je utemeljila u ugovoru.

Balfour je odvratio, da je jugoslavenska konferencija bila izvanredno zanimljiva i nadasve važna. Ne želi pobliže govoriti o ovom pitanju, pa se ograničuje na to, da prema njegovu sudu ovi ugovori nijesu nikakova zapreka za budući mir. Ne može sebi zamisliti veće ludosti, nego li da se formalno i ostataljno revidiraju ugovori, koji su u redili odnose saveznika ili ih već punе dvije godine ureguju. Otkako se je Rusija odmetnula, imamo pred sobom važne zadatke, da se othrvamo njemačko-austrijskim navalama i učinimo sve, što možemo, da opet pridignemo Rusiju.

O mirovnoj taktici središnjih vlasti izjavio je Balfour, da su središnje vlasti predložile saveznima sasvim neprihvatljive uvjete, ali oni hoće staviti jednomu članu saveznika uvjete, koji bi bili vrlo povoljni za ovoga člana, ako on ima na umu samo svoje vlastite interese, a pušta s vlasti interese svih saveznika. Središnje vlasti htjele bi na taj način razdvojiti saveznike. Neki bi od njih u izoliranom položaju bili sasvim nemoćni, jer su jaki samo slogan. Na koncu svojega govoru oštro je pokudio Balfour naročito pacifiste opozicije, rekavši, da to može učiniti ne samo u ime vlaste, već i u ime opozicije. Budući mir mora odstraniti vječne uzroke trzavica i ljubomira, koji još više razdvajaju malene narode negoli velike. Teritorijalna preobrazba svijeta i međunarodni savez za osiguranje mira glavna su jamstva za trajan mir. Svi želimo, da se pravedno udovoli narodnim težnjama na cijelom svijetu. Ne bismo bili vrijedni mira, kad ne bismo preniknuli istinske ciljeve njemačkoga samoljublja. Želimo častan mir, a želimo ga stravito i čeznutljivo, ali što više hiti vrijeme, više smo uvjereni, da možemo postići mir jedino ratom do kraja.

U REICHSTAGU. Državni tajnik Kühlmann o ratu i miru.

BERLIN, 25. Za drugog čitanja predračuna državne kancelarije i uredu spoljašnjih posala, državni tajnik Kühlmann iznje u opštinom govoru pregled ukupne situacije državne politike, vojničke situacije i pitanja o miru. Najprije se sjeti prijateljske savezničke djelatnosti grofa Černina i vjernog prijateljstva i odanosti njegova nasljednika Buriana saveznistvu; naglasi Burianovu zaslugu, što je došlo do sastanka carevā u velikom glavnom stanu, koji će povijest zabilježiti kao važan za razvitak odnosa između Njemačke i Austrije-Ugarske. (Odobravanje). Izmjerenje misli između Buriana i državnog kancelara nastavlja se, a po svojim prilici prodržiće se u naškorijske vrijeme u Beču, kad državni kancelari odvraću Burianov posjet. Govornik zatim pozala odstupanje Radoslavova te reče, da su obvezna uvjerenja njegova nasljednika i ličnost bugarskog kralja najvrjednije i jasno za potpun delj opstanak dojakašnje politike. (Odobravanje). Državni tajnik dotače se raznih pitanja, koja se Turske tiču; saopći, da će skorice na konferenciji u Carigradu četiri saveznika i kavkaski narodi rješiti pitanje, što ih je rat nametnuo. Došlo je prozborio o ruskim prilikama, za koje je govornik rekao da su donekle nesigurne, spomenu ugovore što su sklopljeni sa finskom vlastom. Te izreče nadu, da nova država ide u susret konservativnom razvoju. (Odobravanje). Mi ćemo skoro sa opunomoćenim zastupateljima ruske republike, u pretresanju još neriješenih tačaka, postići prijateljsku složnost, kao što je u pitanju državnog priznanja za Čuhonjsku i Livonsku strane Njemačke. Nadamo se, da će rezultat ovih pregovora potpuno odgovarati željama tamošnjeg pučanstva i interesima njemačkog carstva. Što se tiče poljskog pitanja, koje je od najveće važnosti po budući razvijati njemačko austrijskih odnosa, sva je nuda, da će, još prije nego se u Evropi zapadenu pregovori za opći mir, uspijeti revnosti i trudu odnosnih državnika da pronagiju ono rješenje, koje

strane prikazana fizična snaga i muškaračka brutalnost Brnjaša, čovjeka u kojega je «šaka kao malj, a glava kao panj», a s druge strane psihološka borba đevojke Dike, koja, obetana drugomu, pada žrtvom sili i pohoti snažnoga Brnjaša. Mržnja i žudnja da osvojem kod đevojke, te zloči i potvrdjala ost je kod momka, preobražaju se u ljubav i oprštanje, u krokost i dobrotu. Ovom je rađnjom najljepše Jurkić prikazao dušu bosanskih goršćaka, te ona uz «Kraj jezera» ponajbolje su mu djele pripovijesti u cijeloj zbirci. Njegove Mandu i Diku mogu se uporediti Šimunovićevom Muliki (Boji) i Buđisavljevićevom «Dobročina Mari».

Najveća prijedovist, koja zasijeca djelomično i u sađašnjim grozni rat i jedina koja od svih Jurkićevih prijedoljaka slazi iz seoskih kućeraka i planinskih koliba u bosanski gradić među bosnjake trorce jest «Ubesi», u kojemu je prikazan onaj obični, ali u svakoj kući sa drugim varijacijama prepleteni iđilični život udove majke i jedinca još, pretvoren kasnije sinovljom ženidbom u nesložno i razdorno životarenje svekrve i nevjeste.

Knjizi je pridodan «Tumač», nekih manje poznatih riječi i fraza. Ovu knjigu Mirka Jurkića ukrasio je Gabrijel Jurkić sa 16 uspješnih slika u kojima su prikazana pojedina lica, položaji i narodni običaji iz odnosnih crtica i priča. Rađnje pokazuju dosta umjetničke vještine i darovitosti, samo šteta što su slike slabo reproducirane.

Na svaki način «Matica Hrvatska» je s ovom knjigom uspjela, pa u nizu lijepih zabavnih izdanja, koja je «Matica» do sada objavila, zaista će i Jurkićeva «Iz Završja» zauzimati časno mjesto bilo s prikladna izbora zgodā iz života naroda junačke Bosne, bilo s toplice i ljubavi, kojom je knjiga prožeta, bilo s čistine, ljepote, punoće i bogastva jezikja, kojim je napisana.

U Korčuli, 14. juna 1918.

bij svaka strana mogla da prihvati. Ne samo velika teškoća, koja je skopčana sa samim pitanjem, nego i skoro nerazrješiva veza, u kojoj stoji to pitanje sa rješavanjem gospodarskih pitanja između Austrije-Ugarske i Njemačke, dosad su sprečavali da se dogje do konačnog rezultata. Danska, Holandija i Švajcarska pokazale su tvrdu volju da se drže neutralnosti, da podupiru nastojanje, kako bi se blažile muke ranjenih ratnih zarobljenika. (Odobravanje). Zatim govornik ističe kako se Španjolska strogo drži neutralnosti te karakterizira politiku državne uprave koja hoće da čini sve što je u njenoj vlasti, da neutralne države ne stupe mogu naše neprijatelje.

Zatim se Kühlmann sjeti slijajih njemačkih operacija u Francuskoj, po kojima ima nade, da će ljeti i jesen donijeti njemačkom oružju novih velikih uspjeha. I austro-ugarska vojska, svojim napadom na talijanske pozicije, prikova velike važne neprijateljske snage na svojoj fronti. Uzeti sa sigurnošću jedan stanoviti čas, da reći da rat mora baš u taj čas da svrši, to — reče govornik — nije moguće. Posmatra li se stvar sa političkih momenata, po kojima bi se mogla da pojavi mogućnost mira, tad on mora reći, da pored svih slijajih uspjeha njemačkog oružja, još na mjeđunarodnom neprijateljskom mjestu nije nigdje izbila jasna uočljiva spremnost na mir; izjave naših protivnika, naročito engleskih državnika, ne daju da nikakva pomirljiva zraka svjetlosti probije tamu ove ratne drame. Zatim Kühlmann se osvrnu na skoršnji govor Balfoura, te odbija njegovo tvrdjenje da je Njemačka raspisala rat, da se dočeka gospodstvo nad svijetom. Gospodstvo nad svijetom, to je utopija; ni u kojem času novije povijesti nije Njemačka imala manje povoda da raspriči ovakvi požari, koliko u času kad je rat buknuo. Da mi čeznemo za tim da zavladamo svijetom, to je ilapanje, ako nije klevetanje. Sto mi tražimo, to je — a «mutatis mutandis» vrijedi i za naše saveznike — da u granicama, što nam ih je istočnja udarila, živimo slobodni, jaki i neovisni. Mi hoćemo da imamo nad morem vlast, koja odgovara našoj veličini, našem bogatstvu, našim kolonijalnim sposobnostima, da možemo i smijemo na slobodnom moru prenositi u sve krajeve svijeta svoju trgovinu i promet. Neophodna, životna je nužda za Njemačku da postigne te ciljeve.

Kühlmann nastavlja: Neophodna integralnost osnovnog zemljišta njemačkog carstva i njegovih saveznika i danas je nužni uvjet da se zapodjenu bilo koji dogovori ili pregovori o miru. Naprava engleskom prigovaranju, da u belgijskom pitanju — kako nam sa engleske strane podmeđu — niješmo spremni da javnom izjavom zauzmemo stajalište, motamо odgovoriti: Mi smatramo Belgraju kao jedno pitanje, koje leži u ukupnom sklopu pitanja, ali nećemo da učinimo unaprijed izjavu, koja bi nas vezala, a da protivnici niti najmanje ne iznesu svoja stanovišta. Govornik uostalom podseća na neopreznu Balfourovu opasku, da se nikako ne smije držati, da složnost u belgijskom pitanju već iscrpljuje blago engleskih odnosno entitetskih želja. Što se tiče mogućeg toka događaja, to u današnjem njihovom stadiju, a s izuzetkom jasnog izjava što ih uzajamno činimo sa govornicke tribine, više se ne može očekivati dalekosežni uspjeha na putu k miru. Ni carska vlast — da se poslužim Asquithovim rječima — nije zatvorila vrata za korake u pravcu časnog mira. Učini li nam se koji tvrdi osnovan prijedlog, da se bude moći da dogje čas za izmjenu misli — a uopće kada će doći, to govornik ne bi mogao da prorekne — tada će trebati da bude prije svega neka mjeru pouzdanja u uzajamnu pristojnost i kavalirstvo. Dok svaki pokušaj zbljenja bude smatran kao mirna ofenziva, kao zamka, i dok ga protivnici zbljenja u raznim zemljama budu namah i najčešće denuncirati, to se neda predviđati, kako bi se moglo i započeti jedno izmjenjivanje misli, koje bi imalo da doveđe do mira. Međutim, bez jedne izmjenje misli i s obzirom na ovaj strašno veliki koalicistički rat i na broj zaraćenika, nije ni očekivati da će se doći apsolutno do kraja jedino vojničkim uspjescima a bez diplomatskih pregovora. Naše prilike na vojničima, naše goleme pričuve vojničkih sredstava, situacija i odlučnost u unutrašnjosti, dopušta nam da tako govorimo. Mi se nadamo, da protivnici uvijek, da proliv sredstava kojima rasporežemo, ideja o pobedi entente nije nego san i obmana. Oni će — kao god što Asquith od nas očekuje — načini kada bude vrijeme, put da nam se prikazuju s ponudama mira, koje odgovaraju situaciji i zadovoljavaju naše životne nužde. (Zivljeno odobravanje).

Cijena je sladoru 205 K svako 100 kg, i suviše trošak za dovoz i ostalo.

Slador za dezertna vina.

U spljetskim novinama: «Naše Jedinstvo» i «Novo Doba» izbilo je opet na površinu šećerno pića, te se u zadnjim brojevima iznosi i vrlo življeno komentuje slučaj nekih vagona sladora «za dezertna vina» što bi vlasta bila ubijela nekim «velikim tvrkama» u Spljetskoj okolici, a jedne se tvrtke dapače i ime iznosi. Novine pitaju da se razjasni taj posao, koji zauđara na neku «sladornu politiku» dalmatinske vlasti.

Požemo odmah kazati, da u svemu ovom poslu dalmatinska vlast nije imala nikakva dželila

Izložba crtarija učenika hrvat. gimnazije u Zadru.

Đa se omogućiti roditeljima učenika, pa i svakom drugome, da viđi lijepe crtarije, što su ih ove školske godine izradili učenici c. k. hrv. gimnazije u Zadru, bit će one izložene dne 28. i 29. o. m. u crtaonici gimnazije. Na ulazu plaćat će se 60 h na korist "Odbora za otpremanje djece na oporavak u Hrvatsku". Preporučamo svima, koji se zanimaju za napredak naše gimnazije i za akciju pomenutoga Odbora, da svakako posjeti ovu izložbu.

Poštanske vesti.

Poljski privatni paketni saobraćaj od sada je dopušten i za poljski. pošt. ured 425, naprotiv je obustavljen za polj. pošt. ured: 138, 150, 459.

Dopušteno je šiljanje ogleda robe za poljski poštanski ured 425, a obustavljen za poljske ured: 138, 150, 459.

Proglašen mrtvim došao živ.

Roditelji Jakova Tavre u Sutivanu na Braču primili su pismo, prije kojega mjeseca, da im je poginuo dragi sin Jakov Tavra, i svi u obitelji zavili se u crno, a od onda u kući ni veselja ni posmijeha, već suze i uzdasi.

Kad u subotu ujutro g. D. prijatelj obitelji vidje na obali Jakova Tavre. Potrči, izljuje se, pa mu prijatelj pripovjedi kako ga doma oplakuju mrtva. Odmah su otičali do brzojavnog uređa i javili u Sutivan, da im je Jakov došao u Split zdrav i veselo, i da im ga, eto sutra doma. Lako je preduviđeno se kakva radost je morala obuzeti srca njegovih i sviju u Sutivanu.

Otvorene pučke kuhinje.

Pišu nam iz Solina (Dugi otok), 18. lipnja. Prvih dana ov. mjeseca otvorena je i u ovom siromašnom seocu ratna pučka kuhinja, koju narod u velike hvali i blagoslovio, jer uviđao da mu je to jedini spas u ovo teško doba. Župnik je blagoslovio prostorije pučke kuhinje, te je pred članovima odbora, škoškom djecom i ostalim narodom prikazao svrhu ove humane ustanove, za koju u prvom redu narod ima da zahvali dobrati i plemenitosti Njegova Veličanstva našega cesara i kralja, te očinskog skrbri preuzvišenog gosp. namjesnika, kojim je narod od svega srca pokliknuo. "Živilj" Zahvaljujemo upravitelju katarskog poglavarskog gosp. Simonelli i gosp. povjereniku Nagyju, koji su našeg učitelja Dinku Miklauskülu pripomogli i potakli, da se ova korisna ustanova zavede. Uz učitelja istaknuti nam je zauzimanje i revnost članova gosp. J. Škifić i M. Pešušić glavara mjesa. Dnevno se dijeli 150 obroka, ali je od prijeve potrebe, da se čim prije broj obroka povisi, eća većina naroda bude opskrbljena objedom, jer će inače narod unapred sasvim kukavno proći.

Pronagjeni lupeži.

Pišu nam iz Trogića, 20. o. m. Lupeži, što su počinili pravovalni kragu u kući saborskog predsjednika dr. Vlčka Ivčevića, o kojima ste javili u br. 45 ovoga lista, otkriveni su nastojanjem c. k. oružnika. Dvojica su, jedan je sada u vojnici, a drugi je već uhapsen. Rubuje su malamalo prođivali u Splitu, ali je većinom spašeno, tako i ostali pređmeti. Žena, što je primila u kuću i prođivala ukragnjeno, nije pritvorena, jer puna male deje. Istaga se dalje vođi.

Odlikovani oružnici.

Pišu nam iz Drniša, 15. juna. Ovih dana bijahu odlikovani srebrnim krstom za zasluge sa krunom dva oružnika na ovoj poziciji: Josip Jonke oružnički stražeštar Log reda i vogna postaje, koji je ovđe u Drnišu od 3 godine i Marko Vidović oružnički podstražeštar od 9 godina u Drnišu. Oba su se iszlakla u svojoj teškoj službi kao revni i poživojni oružnici, pa im na tom odlikovanju od srca čestitamo, uz želju, da svoju proukušanu revnost i dalje prosljede na korist naroda i države.

Umorena Splječanka u Šibeniku.

Po ovim smo natpisom donijeli u subotnjem broju iz spljetskog "N. Jedinstva", kratku vijest o umorstvu neke nepoznate žene u Šibeniku. O tom dogajaju isti list prima iz Šibenika odulji dopis, koji prikazuje stvar u novom svjetlu:

U Šibeniku 19. o. m. u jutro ranosutro se glas, da su umorili neku ženu, najprije po svoj prilici spljetsku varošanku, pa kaštelanku (radi oživjela joj). Ona da je bavila trgovinom, a bila u Mandžiljeni, da naplati neku veresiju za ulje. Prema tim glasovima jađnicu su na putu između Mandžiljeni i Šibenika napali, obrobili i udavili. I zaista putem Mandžiljenje najljepa je lješnina umorene žene, na tračnici željeznice, ali nitko nije znao koja je. Općinski povjerenik Bumber dao se ončas u marljivo istraživanje, pa doznao da se sinoć nije vratala neka stanarka kod Josipa Delaša, iako mu je rekla da ide mužu u susret, pa da će se vratiti zajedno. Bumber povede Delaša na dočino mjesto, koji izjavlja da ne zna, ali mu se učini da je to ona žena, i to Marija Poborac kći Šimuna Zaglića iz Šali (r. 1894.), a vjenčana u Šibeniku 1916. za Juru Poborcu mornaru II. razreda iz Šukošana kod Zadra, te imala s njime dijete koje je i umrlo.

Povjerenik Bumber sa dva redara, kojima se pridružio i oruž. stražeštar Nekić, pogio o mah motorom put Mandžiljeni; putem doznađe od jednog časnika, da je rečeni Poborac dovožena: biva, oženio se je po drugi put g. 1917. na Lastovu sa Marijom Simić, takojer s Lastova, a stanuje kod roditelja. Umorena pak došla je ovđe prije 20 dana. Tako ga je teretila sumnja još više. Netom su ga potražili tamo, proglašiće ga uapsaćenim i ako je on nijekao hladnokrvno. Dokle ga je ispitivava povjerenik, redari su mu pretražili sobu u spačionici, te nasli pod jastukom sakriven, okrvavljen terliš (gorjana bluza koju oblače mornari pri radnji). Kada su mu ovu pokazali, a Bumber ga pritisnuo sa tolilikim pitanjima, on priznao zločin.

Reče, da se je sinoć oko 9. ura uputio u grad, putem sreću nju sa dva mornara koji pobijede kada su ga vidjeli, a on, razlučen, udarije goće kada su ga vidjeli, a on, razlučen, udarije goće kamenom, a onda bacio je miz strinu, a opteg nogama udario, pa se povratio u Mandžiljenu. — Ali ona je umorena na drugi način, na vratu joj se poznao

prsti kojima je davio; a po svjedočanstvu ukućanu Delaša on je u 5. ura bio kod nje, te joj rekao da mu dogje u susret, jer da će te večeri (sinoć) ostaći u gradu. Doznaće se i to, da se je često svagao s pokojnicom. Predan je bio žandarmeriji, od ove u vojnoj vlasti.

Protiv širenja vijesti koje mogu da općinstvo uznenire.

Redarstveni odsjek c. k. kotarskog Poglavarstva u Zadru objelodano je oglas, gdje opaža, da se u zadnje doba šire svakovrsne vijesti i glasine o ratnom stanju, o oskuđici životnih namirnica i sličnim, koje su kăđere da uznenimiruju i da škode u najvećoj mjeri javnom mišljenju i ponašanju pučanstva. Radi toga poglavarsvo zabranjuje svako širenje vijesti i glasina prije navedene vrsti i upozoruje pučanstvo, da su redarstveni i oružnički organi pozvani da uguju u trag svakom razglasivanju uznenimirujućih vijesti, i da će se strogo kazniti svakoga, koji i dobrom vjerom bude razglasio takvih vijesti, na mjesto da odmah prijavi slučaj nadležnoj vlasti.

Crveni Križ — Croce Rossa.

Obitelj gosp. Nikole Maševića iz Benkovca: da počasti uspomenu blagopokojnog đečaka Duška Jurkovića Dušanovu kr. 20 i da počasti uspomenu blagopokojne gospojice Milice Jurković kr. 6.

GOSPODARSTVO.

Oslabogjenje iz vojničke službe strojara i ložača po zvanju.

Ministarstvo za zemaljsku obranujavlja: I ove će se godine kao i lanske objelodaniti posebne odredbe da se oslobode od vojničke službe po zvanju strojari i ložači za parne i motorne strojeve. Ove se odredbe odnose osobito na to, da se pojednostavljaju i skraćuju način oslabogjenja gorenaznačenih, tako potrebitih za gospodarstvo za vremena predstojeće žetve.

Da se uredi ovo oslabogjenje, moraju općine podastrijeti političkim vlastima prve molbe prijedloge za oslabogjenje i to samo onih, koji su za općinu baš neophodno potrebni kao po zvanju strojari i ložači za ovogodišnju vrištidu, naravno ako se potreba ne mogne namiriti takvima koji ne služe u vojničkoj službi.

Za oslobogjenje dolaze u obzir najprije oni strojari i ložači koji su sposobni za pomoćnu službu, odnosno za pučko-ustašku službu bez oružja. U drugom redu dolaze oni, koji su sposobni za stražu, kašođi i oni stariji godišta sposobni za službu na fronti, ali se nalaze u zalogu. Napokon dolaze oni, i to samo onda, ako baš nikako nema drugih, koji su kod vojske na polju, ali najprije oni koji služe kod vojničkih generalnih guvernementa ili na istočnoj fronti.

Za oslobogjenje, iako ne beziznimno, ipak vrijedi uvjet, da je dotični već lani bio oslobođen za istu svrhu. Osobito će se pak ispitati, da li je pojedinc zaista po zvanju strojar ili ložač.

Ne će se uopće uzeti u pretres prijedlozi za oslabogjenje pripadnika godišta 1900 do 1894. kašođi ni onih, koji služe u osobito važnim vojničkim formacijama.

Općine se, u interesu poljudjelaca, moraju držati tačno ovih propisa, da mogu što sigurnije računati na oslabogjenje predloženih.

U oslabogjenju predloženih vojnički će vlasti biti osobito susretljive cijenaci baš visoko vrijednost poljudjelstva.

Oslobogjenje će trajati do 31. decembra 1918., ali se ne namjerava produljiti ovaj rok.

Za izvoz naših proizvoda u Rumunjsku.

Trgovačka i obrtnička komora u Zadrujavlja: Najživlje se radi oko toga, da se opet prokrije put izvoza naše robe u Rumunjsku. U tu su svrhu tamo uređeni posebni uredi, koji imaju da promišljujaju i to napose za Njemačku, Austriju i Ugarsku. Austrijski ured nosi naziv: "Tajništvo za promicanje uvoza robe u Rumunjsku" (c. k. Secretariat zur Vorbereitung der Warenaufnahme nach Rumänien) i uređuje u Bukuresti, Strada Academiei 2 (Hotel Minerva).

Oslobogjenje će trajati do 31. decembra 1918., ali se ne namjerava produljiti ovaj rok.

Potpisujte 8.i ratni zajam

"Ko god upisuje sam ili ko unapreguje uspjeh upisivanja, doprinosi pobjedonosnom završetku rata, koji se vođi evi već četiri godine, ništa manje nego li i vojnik na fronti, koji se s oružjem u ruci bori i krv lije za pobedu i mir."

Telegrami Urednistva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 25. Službeno se javlja:

25. juna 1918.

Talijansko bojište:

Planinska fronta između Asiaga i Piave bila je jučer iznova pozorištem žestokih bojeva. Neprijatelj je činio sve moguće, da preotme pozicije na visovima, što ih je izgubio dana 15. o. m.

Na Monte di Valbella, Col del Rosso, Asolone, Solarolo i brdu Pertica ljudi se hrvalo najveći dio dana. Talijanci bježi s vugdje ubijeni, na više mesta protuudarcem.

Vjesta što imamo, opisuju svake povale vrijedno držanje pješadije i artillerije koja je učestvovala u bojevima, te naročito spominju pješačke pukovnije br. 9 (Galiciani), 63 (Hrvati), 114 (gornji i donji Austrijanci), 120 (Sležani) i bosansko-hercegovački br. 4.

U području Montella i južno odane neprijatelji se zalijeće patrolama na Piave. U prostoru

oko San Donà, zaštitne čete koje su obezbržavale naše divizije pri prelaženju s jedne na drugu obalu, imagaju zadnjih dana da se brane od jakih napada. Naše se kretnje izvede i tam po planu i bez gubitka ratnog materijala.

Od dana 15. o. m. neprijatelj izgubi preko 50.000 ljudi zarobljenih, među tima nekih 1.100 oficira. Uklupni neprijateljevi gubici, ako ih se najstrože procijeni, mogu se računati sa 150.000 ljudi.

Poglavica generalnog štaba.

Izvještaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 25. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 25. juna 1918.

Zapadno bojište:

Južno od Scarpe i na zapadnoj obali Avre zarobljeno nekoliko ljudi. Na sjevernoj obali Aisne neprijatelji napade, pošto mu vatra jako poraste. Odbismo napad protuudarcem. Broj Amerikanaca i Francuza jučer izjutra zarobljenih istočno od Badonviller, povisio se na preko 60.

Prvi general, kvartermajstor Ludendorff.

U ugarskoj Velikaškoj Kući.

Ministar financije Popovics o našim bojevima u Italiji.

BUDIMPEŠTA, 25. Finansijski odbor Velikaške Kuće prihvatio je privremeni proračun. Tekom rasprave izjavio je Ministar financije Popovics, na temelju obavijesti dobivenih sa najkompetentnijeg mjestu, da nepovoljne vijesti sa talijanske fronte ne odgovaraju činjenicama. Istina je zaista — reče ministar — da smo se mi moralni povući sa naših prednjih pozicija, jer je Piave izvanredno nabujala, te se prednje naše pozicije nijesu mogle opskrbljivati hranom i municijom. Povlačenje je izvedeno u dva dana, pod neprestanom neprijateljskom topovskom ubrzanim paljicom. U ovoj našoj akciji nijesmo izgubili ni jednog našeg momaka.

Što se zarobljenika tiče, obraćajući se zadnje ofenzive u Italiji evo kakav je: naših je zarobljeno ukupno 8000 momaka, mi smo nasuprot zarobili 50.000 neprijatelja.

Poštreno podmorničko ratovanje.

BERLIN, 25. Naše podmornice uništile su sjevernog bojištu, poglavito u Konatu, drugih 17.000 nečistih tona.

Izvještaj turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 25. Glavni stan, 25. juna 1918.

Fronta u Palestini:

Tukosno neprijateljske kretnje na Jordanskom mostobranu. Naše patrole, koje se zagoniše na istočnoj obali Jordana, dopriješe do Neudeskih i blizu neprijateljskog mostobrana.

Izvještaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 25. Glavni stan, 25. juna 1918.

Mađedonska fronta:

Na više mješte bojne fronte bila je borbeno djelatnost neko vrijeme življia. Kod Bitolja naša artillerija napade više puta uspješno vatrom neprijateljske spremne čete. Istično od Vardara naše napadne skupine savlađaše neprijateljske straže i iznijese nekoliko Engleza zar

Acetilenskih lampa i gorila
(beccucci)
— osobito u aluminium za ribanje —
Kartica za mastiti robu
svake vrsti i boje.
ZASTUPSTVO - ZADAR
Poštanski pietinac 74.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špeditorske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Drag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs, Budapest, Constantinopel, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjeri za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

Interesantna novost!

za sve postolarnice, postolare i t. d. uklanja sve mane drugih zaštitnih i nadomesnih poplata

Gibljiv-elastičan poplat od pletene željezne žice
nevidičiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod, Dužanje isključeno. Može se lako pribiti i odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija zaštita za poplate.

Cijena pojedinom paru uključivo vijke za pričvršćivanje Kr. 5.20.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore ell'usuale tassa d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIÀ Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcun spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-Hercegovinu i Istru kod tvrtke

BRAĆA KLEIN — ZADAR (Dalmacija).

Zemljšno-Veresijski zavod kraljevine Dalmacije u Zadru

prima prijave na VIII austrijski ratni zajam, a baš na 1) poreza prošti 5 1/2% amortizacioni državni zajam, uz tečaj 92.50%;
2) poreza proste 5 1/2% državne blagajničke doznačnice, povrative 1. rujna g. 1923., uz tečaj 96.00%. Odnosne prijave imaju se što skorije pismeno ili usmeno proprieti zavodu, te se ima navesti želi li stranke upisati amortizacioni zajam ili blagajničke doznačnice, te 1) želi li stranka podmiriti cijelu kupovnu cijenu odma u gotovu ili, 2) želi istu podmiriti u 5 obroka, ili 3) želi li isplatić sam manji iznos, te da gleda ostatak kupovne cijene zavod udjeli jedan lombardni predujem uz najpovoljnije uvjete. Zemljšno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije udjeljuje i uz najpovoljnije uvjete hipotekarne zajmove u svrhu omogućenja upisbe na ratni zajam. Nadalje posreduje Zemljšno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije i životno osiguranje, kod kojeg će se osigurana svota u ratnom zajmu isplatići. Sve pobliže obavijesti daje kretom pošte ravnateljstvo zavoda.

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA — Zadar.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština.

MERCUR E. Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugia: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih potrepština osobito Začačnica. — Listova, Kuverata i Računa Štampanih za trgovce. — Felđpost 1000 komada Kr. 9.— Cigaretnog papira: Waldes II. 100/80 Kr. 15.— I. 100/60 Kr. 18.— Special (kao Job i Club) 100/100 Kr. 16.— Samum II. 120/80 Kr. 16.— Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emaliranih fablica za groblje sa i bez fotografije

= za dućane i za urede. =

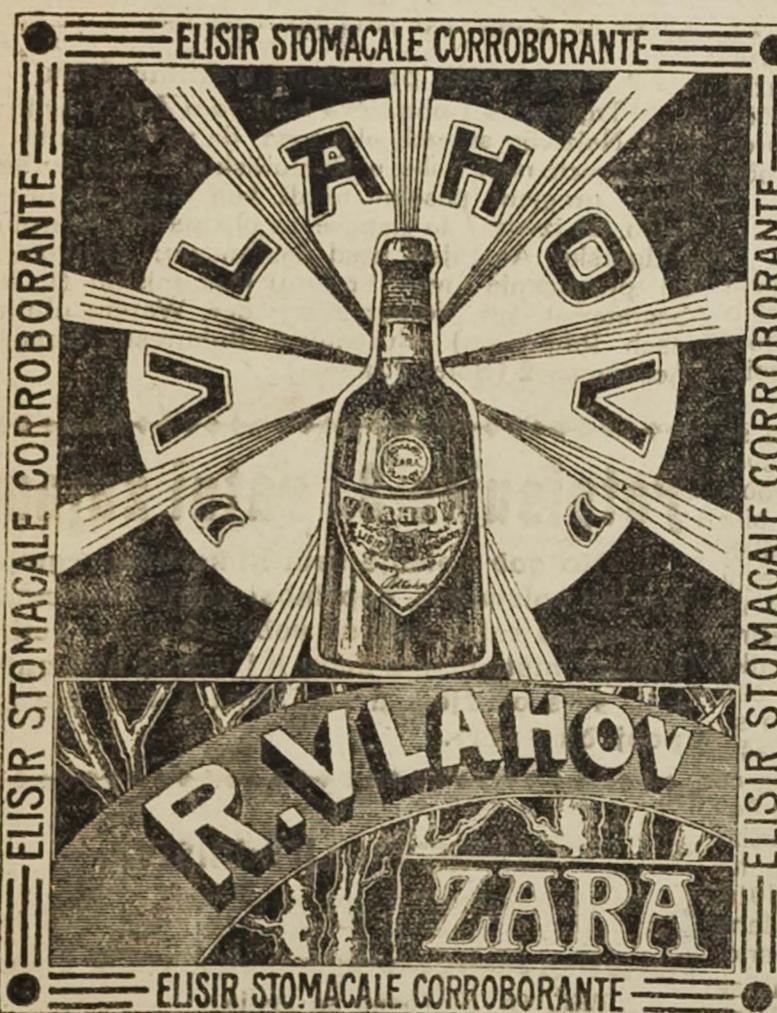
„MAGNET“

žepne lampe svjetle bez baterije.

Električna Baterija K 3. komplet K 6.

Novosti! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 m/m. POTPLATE od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaće sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916. do dalnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Modre galice 98%

prodaje na malo i na veliko Aleksandar Kovačević - Zadar na staroj obali (magazin Tripolić). —